

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Četrtek, 25. avgust 2011 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo odlomka, vodeno ali samostojno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

Vodena interpretacija	Samostojna interpretacija

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačen zapis prečrtajte in napišite novega. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z nič (0) točkami. Osnutek interpretacije lahko napišete na konceptni list, vendar se ta pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

a) VODENA INTERPRETACIJA

FERI LAINŠČEK: MURIŠA (odlomek)

Feri Lainšček: Muriša. Ljubljana: Študentska založba, 2006. 78–79.

NATURA BO OSTALA

»Kaj pa to Zinaido zadeva?« mu ni šlo v račun. »Kaj pa je pri tem ona kriva?«

»Sem mar rekla, da je kaj kriva?« ga je ošinila.

»Kaj pa?« je zastrmel.

»Njene nature je,« je izrekla, kot bi prišepnila.

»Nature?« je zamrmral.

»Ja, to je ta nesreča,« je prikimala starka. »To je edino, kar je treba pri človeku res paziti,« je dvignila kazalec. »Človek lahko menja navade, stan, domovino, natura bo pa ostala,« ga je podučila. »Nobene šole, ne kateheza, niti medicina ne morejo spraviti iz človeka tega, kar mu je bilo položeno v zibel, zato da bo z njim pokopano,« se je razgovorila. »To je pač treba vedeti in s tem je treba zmeraj računati — da se, bog ne daj, ne bo zgodilo tako, kot se je v tej hiši že primerilo,« se je na hitro prekrizala.

»No,« je dejal bolj zase. »Zdaj pa še to.«

»To,« je vsa pritrdila. »Tudi naš Ivan so pripeljali v hišo eno tako revico, ker so mislili, da bodo iz nje napravili gospo in bo vse lepo in prav, a kaj je potem na lepem udarilo iz nje?« se je na hitro prekrizala. »Malo jo je poščipalo pod trebuhom, pa se ni več mogla upreti mlajšemu, četudi je bil petlar in kripl,« je zaobrnila z očmi. »Bilo je nezaslišano, nihče ni mogel razumeti, ni se dalo pojasniti, v resnici pa se je samo začela oglašati kukavica, ki je pred tem zblodila celo njeno famulijo, in ni ji bilo pomoči, četudi bi se vsi na glavo postavili ...«

»Pustite zdaj kukavico,« ji je proti navadi segel v besedo, saj je poznal te njene primerjave s ptico, ki ni znala živeti v gnezdu. »Prosim, da nikoli več ne govorite o njej, ko boste imeli kaj reči o Zinaidi,« je dejal z glasom, ki je pravzaprav terjal. »Ne bo me motilo, če boste še kdaj molili zanjo, nočem pa, da tu kar nekaj bajate in kličete nesrečo,« je še pridrl in naglo vstal.

natura – narava

kateheza – poučevanje verouka

petlar – berač

kripl – invalid

bajati – pripovedovati neverjetne stvari

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite pogovor v odlomku: Kaj po starkinem mnenju odločilno oblikuje Zinaido in ljudi na sploh? Citirajte poved, v kateri starka temu dejavniku pripisuje največji pomen. S čim utemeljuje svoje stališče? Kaj meni o njem sogovornik?
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o starkinih pogledih. Ob primeru iz življenja presodite, kako predsodki okolice vplivajo na posameznike.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost.

b) SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA

ZOFKA KVEDER: MISTERIJ ŽENE (odlomek)

Zofka Kveder: Misterij žene. Ljubljana: Karantanija, 1995. 5–6.

Imela sem očeta, ki me je tepel, in mater, ki me ni rada videla.

Ali končno ne morejo imeti vsi ljudje nežnih mater in dobrih očetov.

Je pač tako! Ne da se pomagati! Pil je rad – moj oče.

Mnogokrat je prišel vinjen domov, me poklical k sebi in me v svojo posebno privatno zabavo pošteno natolkel.

Potem je prišla mati, jezila se je na očeta, ga psovala, da je bilo veselje, in si potem svojo jezo na mojem hrbtu izbila iz duše.

Tako sem rastle, tepena od desne in leve, slabo in dobro, kakor je ravno prišlo.

Da sem čuden otrok, so dejali sosedge.

Če me je oče tepel ali mati suvala, stala sem trmasto v pozoru, s stisnjenimi ustnicami in suhimi očmi in nisem se ganila, dokler ni očetu stvar postala dolgočasna in me ni med kletvami vrgel na tla ali dokler ni mati za zaključek s pestjo tlesnila po mojem nosu.

Nikdar nisem bežala, tudi jokala sem redko.

Stala sem mirno kakor kip z otrdelim obrazom in se pustila tolči, dokler se jima je ljubilo.

A v srcu mi je gorela divja, strastna jeza.

O, sovražila sem jih.

Tepli so me, nihče mi ni povedal zakaj! Po pravici ali ne, kdo je vprašal?!

In tako je prišlo, da sem z vsakim udarcem postajala bolj slaba, bolj divja in trmasta.

Polagoma so ubili v meni vse dobro, blago in mehko, in znala sem le še sovražiti.

Bilo je strašno, to sovraštvo slabe otroške duše!

Pokazati nisem smela svojega sovraštva, a oči so se mi bliskale in včasih sem boleče čutila svoj goreči, preteči pogled.

»Ne glej tako!« so mi pravili. Ali jaz sem le gledala.

»Še enkrat poglej tako in ubijem te kakor hudobno mačko!« so mi pretili med tepežem in suvanjem.

A jaz sem gledala, gledala, dokler mi niso solze zalile pogleda.

Seveda, vlekli so me za lase, tolkli me v obraz in solze so prišle, naj sem hotela ali ne.

In potem sem zlezla v kak kot, vsa vroča in razbita. Solze so se posušile na mojih vročih licih kakor na razbeljeni plošči, v sencih mi je kovala divja, razjarjena kri.

Zgrizla sem si ustnice, prste do krvi v svojem divjem, obnemoglem srdu.

Dvigala sem roke in prosila boga, naj razruši, uniči hišo z menoj vred in s tistimi, ki so me tepli.

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvino odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku ter na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Prazna stran